

A használtgép-import szabályozás időszerű kérdései

Fábián Zoltán
okl. gépészmérnök
kereskedelmi igazgatóh.
HUNTRACO Rt.

A használt építőgépek behozatalának elsődleges szabályzó tényezője maga a hazai piac, annak változása. Azt, hogy ez hasznos vagy inkább káros, sokan sokféleképp ítélik, ami azonban tény: a hazai építőgéppark összetétele és állapota elég riasztó képet mutat, bár ezért csak részben okolhatók a használtgép-importban mindmáig hiányzó ésszerű korlátozások.

Az e területen lejátszódó folyamatok sok hasonlóságot mutatnak a személygépjármű és haszonjármű import alakulásával, azzal a nem elhanyagolható különbséggel, hogy a behozott eszközök értéke, továbbá nemzetgazdaságra, illetve a környezetre gyakorolt hatásuk nagyságrendekkel nagyobb. Szembeötlő ellentmondás, hogy a folyamatok kontrollja ugyanakkor mindmáig a használt építőgép behozatal területén maradt közel megoldatlan. Az országba bekerülő használt építőgépek üzemállapot és technikai színvonal tekintetében rendkívül széles skálán helyezkednek el. Az érvényen lévő vámtételek nem jelentik a korszerű és környezetbarát berendezések behozatalának ösztönzését, ellentétben az említett személygépjármű importtal.

A használtgép-behozatal átalakulása

Nem is kell olyan régre visszatekinteni, amikor az olcsó, de kétes műszaki állapotú gépek behozatala, kereskedelme virágzott leginkább. Tény, hogy az alacsony vételár – különösen a forrásszegény időszakokban – sok minden

mást háttérbe szorító szempont volt.

Ez persze közel sem műszaki-gazdasági elemzést követően hozott döntések alapján alakult így, inkább egyfajta kényszer

tükrözött: aránylag alacsony beruházási ár, és ennek kényszerű velejárója: a magas fenntartási és üzemeltetési költség, alacsony megbízhatóság.

Ahogy bővült a gazdaság és annak szereplői növekvő forgalmukból egyre nagyobb összegeket tudtak elkülöníteni eszközberuházásokra, sokuknak sikerült erről a kényszerpályáról letérni, és jól átgondolt stratégia szerint véghezvinni gépparkjuk bővítését, korszerűsítését.

Ennek megfelelően növekvő igény jelent meg a korszerű, jó minőségű, megfelelő vevőszolgálati háttérrel kínált használt építőgépekre. Átrendeződött ennek megfelelően a gépbehozatalban szerepet vállalók köre, piaci részesedése. Erre az új piaci helyzetre építve hozta létre a Huntraco Rt. 1999 őszén a minőségi használtgépek behozatalát célul kitűző üzletágát, kihasználva mindazon előnyöket, amelyeket a hivatalos Caterpillar dealerek közötti együttműködés kínált. A cél ezen a területen az újgép értékesítéshez hasonlóan a hosszú távú piaci siker megalapozása volt. A szakhatósági korlátozások és importszabályzás hiányában kicsit a jövőt előrehozva, a használtgép-import a Caterpillar saját, meglehetősen szigorú minőségellenőrzési rendszerének alkalmazásával történik, biztosítva, hogy a hazai piacra kizárólag minőségi használt építőgépek kerülhessenek – legalábbis ezen a csatornán keresztül.

Érdekes a „minőségi” használtgép fogalmát két fő kérdéskörre bontani: az egyik a korszerűség, azaz a konstrukció műszaki tartalmának kérdése, a másik a műszaki állapot, a megbízhatóság, ami a gép addigi élettartama folyamán történt események (üzemeltetési körülmények, elvégzett állapotjavító felújítások) függvénye.

Használtból is korszerűt

A gyártók modellfejlesztéseinek mozgórugója csak részben az üzemeltetők igényeinek minél magasabb szintű kiszolgálása. A másik nem kevésbé fontos katalizátor a környezetvédelem, az egyre szigorúbb normák, követelmények, melyeknek az építőgépek meg kell, hogy feleljenek. A használtgép-import szabályozásának egyik legfőbb feladata lenne biztosítani, hogy a hazai piacra csak minden tekintetben korszerűnek

mondható, a környezetre veszélyt nem jelentő, gazdaságosan és hatékonyan üzemeltethető építőgépek kerülhessenek be.

A Huntraco Rt. által behozott kerülő berendezések ebből

a szempontból nem csak a jelenlegi követelményeket teljesítik, hanem javarészt a majdan bevezetésre kerülő Uniós elvárásoknak is megfelelnek. E gépek java része „CE” minősítésű, megfelel az Uniós előírásoknak, így azok újraeladási értéke várhatóan nem fog drasztí-

kusan csökkenni az Unió csatlakozás után, mint az a nem „eurokonform” berendezéseknél várható.

Minőség, megbízhatóság

Vásárláskor nyilvánvaló cél az adott keretek között a lehető legmagasabb megbízhatóságú berendezés beszerzése. A megbízhatósági görbét befolyásoló paraméterek csak egy része határozható be a pillanatnyi műszaki állapot teszt jellegű vizsgálatával. A megbízhatóságelméleti megközelítést „aprópénzre” váltva megállapítható, hogy a behozatala során túl a gép műszaki állapotának diagnosztikai vizsgálatán, rendkívül fontos a gép teljes élettartamának, „history”-jének ismerete. Ebből a szempontból a HUNTRACO Rt. helyzete igen előnyös, hiszen az adott gépek behozataláról minden esetben a Caterpillar saját információs rendszerén keresztül rendelkezésre álló adatok alapján lehet dönteni. Ez nem csupán az elvégzett javításokat, a folyama-

tos szervizelés meglétét, de a gép élettartama során jellemző üzemeltetési sajátosságokat is jelenti. Az így kapott összkép alapján már nagyobb biztonsággal ha-

tározható meg a gép megbízhatóságát befolyásoló paraméterek.

Valószínű nem hat meglepetésként, hogy behozatalra az ismertett módszerrel kiválasztott gépek az azonos kategóriába tartozók közül nem a legolcsóbbak, hiszen a piac önszabályozó jellege az árképzés vonatkozásában is érvényesül. Azok az üzemeltetők, akik már egyszer engedtek az alacsony ár csábításának, nagy valószínűséggel összegezték a később alkatrészeire, javításra, és nem utolsósorban a kapacitás kiesés pótlására fordított összegeket. Ennek ismeretében már könnyen felismerhető a magasabb árú, de jobb minőségű használt építőgépek tényleges értéke.

A piactudomány sajátja, hogy a kereslet–kínálat törvényei érvényesülnek, és ez így természetes a használt építőgépek kereskedelme területén is. Azt azonban valószínű senki nem kérdőjelezi meg, hogy össznemzetgazdasági érdekek és törekvések ebben a közegben a szabályozás eszközeivel juttathatók érvényre. Ez mindenképp indokolná a használt földmunkagépek behozatalának ésszerű szabályozását mindazon rendezőelvek szerint, amelyeket valamennyi felelősséggel kereskedő cég jelenleg is alkalmaz, az üzemeltetők és saját érdekeit szem előtt tartva.

Minden ilyen szándékú kezdeményezést a HUNTRACO Rt. örömmel támogat, és szívesen osztja meg a Caterpillar családján belül felhalmozódott tapasztalatot, mindannyiunk hasznára.